

Beszéltem Horthyval!

2023 szeptember 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

1

Átlag: 1 (1 szavazat)

Mérték

Nagyon ritka kordokumentum! Olvassák el!

Horthy Miklós kormányzót és családját - az 1944. október 15-i sikertelen „kiugrási kísérlet” után - a németek védőrizetbe vették és a bajor Weilheim város melletti Hirschberg kastélyba szállították, ahol fegyveres őrök felügyelete mellett tartották őket fogságban. A 7. amerikai hadsereg közeledtére az őrség elmenekült, de szabadság helyett - 1945. május 2-án - Horthy Miklós német fogságból amerikai védőrizetbe került, ahonnan a tanúként való meghallgatása után 1945. december 17-én térhetett csak vissza Weilheim-be, a családjához.

Ezekben az időkben Magyarországon semmit sem lehetett tudni a kormányzó sorsáról, ezért is volt meglepő a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság, Jövendő című újságjának 1946 júliusi riportja Horthy Miklóssal. Még ha a valótlanságok garmadája nyilvánvaló volt is a cikk igazoltan elfogult, később világhírvé vált szerzőjéért, s mindenki tudta, hogy a mindent behálózó propagandának a múlt hamisítása és „véggépp eltörlése” a célja, mégis jó volt hallani az egykori államfőről.

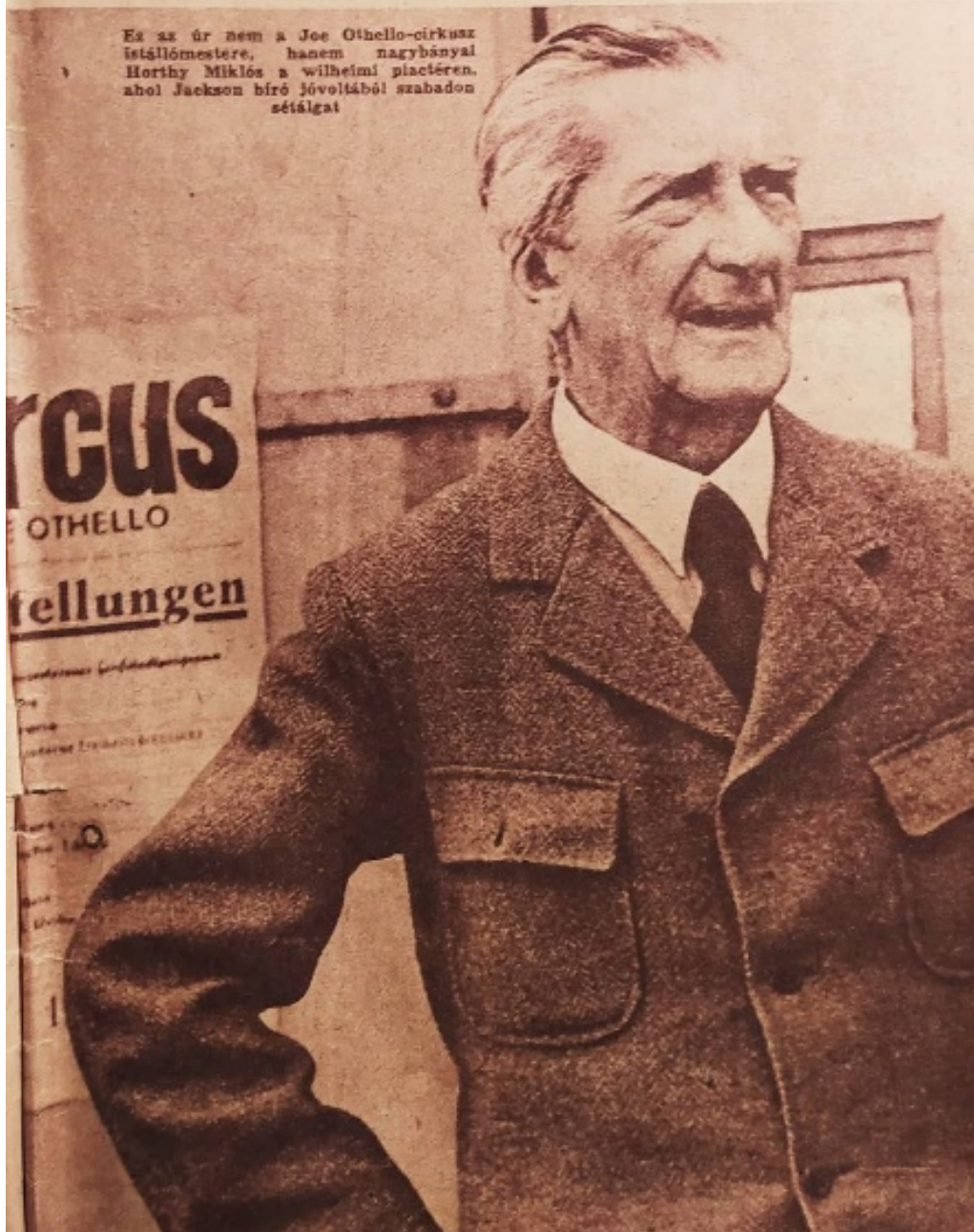
Először olvassuk el az egyetlen esztendő híján háromnegyed évszázados publikációt - minden betűt és hibát meghagyva benne - és csak utána elemezzük!

BESZÉLTÉM HORTHYVAL

**REISMAN
JÁNOS
KÉPES RIPIORTJA**

A Jövendő párisi levelezője és fotóriportere kieszközölte az amerikai megszálló hatóságoknál, hogy fölkereshesse Horthyt, aki ezidőszereint Wilhelm bajorországi városkában várja, hogy sorsa felett döntsenek a szövetségesek. Horthy és családja kiadatásáig az amerikai katonai hatóságok felügyelete alatt áll és eddig senkit se bocsátottak a közelébe.

Es az úr nem a Joe Othello-cirkusz istálló mestere, hanem nagybányai Horthy Miklós a wilhelmi piactéren, ahol Jackson bíró jóvoltából szabadon sétálhat

A zenei tájékoztató hivatal legem gratulál ehhez a sikerhez! Készen álltam a Horthy Miklós találkozására. „On az első újság erre az engedélyt megadták” amikor elindultunk Münchenbe felé.

A kiutazásnak nyolcezer la Gornisch-Partenkirchen hegyi völgyébe fekszik. A hegyeket minden a meleg július napon tele van borjakkal.

Kísérőm arra figyelmeztet, admirális személyében van valami, nem hiszem, ne higgyek egy sem. Megköszöntem a jó tanácsokat már mindenki tudja.

A jeep a Pohlinger-strasse ház előtt áll meg. Csinos, fehér villa, kedves kert veszi körül, három család lakott a házban, a kapu három csengője. Ma az admirális és kísérete foglaltja Miklós, az öreg (aká) fogad, hogy gazdája éppen napi sétát tesz a városkában. Ha téliakozni akart, nem kell messze utána menni, hiszen nem sok utcája van a városnak. Könnyű megismerni: zöld sportrajta a görbe bot a kezében, mányzót valóban egy-kettőre megviselt a piactéren. A zöldruhás öregúr előtt ácsorog és a kiállított piactéren. A jeep közvetlenül mögött. Bér jól ismerem ezt az utcát pillanatig tétozva néztem. Miklós bizonyos benne, hogy megvan a karikatúráját.

Az admirális megfordul. A mi cirkuszi plakáttal úgy hat, mint reklámja volna. Zöld sportruhában könnyű volna összetéveszteni öreg istálló mestertel. Az előző után akárhány tisztársra már műlovar folytatta karrierjét, cilinderral a fejükön, lovagiókat zútkben. Ha Horthynak valamelyik és hazájának kissé több szerepe volna, ő is elmehetett volna istállóba. De Magyarország népének szerencséje. Horthy nem lovakat hanem embereket. Gyakran látni bocsát.

Kísérőm Horthy elé lép, berögzíti és közli, az illetékes hatóságok meztak arra, hogy beszélgessek exkormányzó elsapad. Valami angolul. Arra hivatkozik, hogy a közönséghez kell mennie és hogy előtte kell a feleségével. Horthy nüntegy végzőre — odaérkez magatartása és külsége arra meztak közül ő viseli a nadrágot melláthatólag bosszantja az interjúra ő sem tud előre.

Az eredeti írás fotója íme:

BESZÉLTEM HORTHYVAL:

Reismann János képes riportja

A Jövend? párisi levelez?je és fotóriportere kieszközölte az amerikai megszálló hatóságoknál, hogy fölkereshesse Horthyt, aki ezid?szerint Wilhelm bajorországi városkában várja, hogy sorsa felett döntsenek a szövetségesek. Horthy és családja kiadatásáig az amerikai katonai hatóságok felügyelete alatt áll és eddig senkit sem bocsátottak a közelébe.

Az amerikai tájékoztató hivatal tisztje melegen gratulál ahhoz a sikerhez, hogy kieszközöltem a Horthy Miklóssal való találkozást. „Ön az els? újságíró, akinek erre az engedélyt megadták”- mondja, amikor Münchenb?l elindulunk Wilhelm felé.

A kisvárosnak nyolcezer lakosa lehet. Garmisch-Partenkirchen hegyeinek lábánál fekszik. A hegyeket még ma is, ezen a meleg júliusi napon tündökl? hóréteg borítja.

Kísér?m arra figyelmeztet, hogy az admirális személyében vén fasisztával lesz dolgom, ne higgyek egy szavának sem. Megköszöntem a jó tanácsot, ezt nálunk már mindenki tudja.

A jeep a Pohlinger-strasse 25. számú háza el?tt áll meg. Csinos, egyemeletes villa, kedves kert veszi körül. Valamikor három család lakott a házban, erre vall a kapu három csöng?je. Ma az egészet az admirális és kísérete foglalja le. Kerenci Miklós az öreg lakáj fogad és kijelenti, hogy gazdája a napi sétáját végzi a városkában. Ha találkozni akarunk vele, nem kell messze utána menni, mert hiszen nem sok utcája van a városnak. Könny? megismerni: zöld sportruha van rajta s görbe bot a kezében.

Az ex-kormányzót valóban egy-kett?re megtaláljuk a piactéren. A zöldruhás öregúr egy kirakat el?tt ácsorog és a kiállított portékát nézegeti. A jeep közvetlenül mellette stoppol. Bár jól ismerem ezt az arcot, egy pillanatig tétovázva néztem. Mintha nem volnék bizonyos benne, hogy ?t látom-e, vagy a karikatúráját.

Az admirális megfordult. A mögötte virító cirkuszi plakáttal úgy hat, mintha ez saját reklámja volna. Zöld sportruhájában valóban könny? volna összetéveszteni egy öreg istállómasterrel. Az el?z? világháború után akárhány tiszttársa mint cirkuszi m?lovar folytatta karrierjét, frakkosan, cilinderrel a fejükön, lovaglóstorral a kezükben. Ha Horthynak valamivel kevesebb és hazájának kissé több szerencséje lett volna, ? is elmehetett volna istállómasternek. De Magyarország népének nem volt szerencséje. Horthy nem lovakat idomított, hanem embereket. Gyakran lovaglókorbáccsal.

Kísér?m Horthy elé lép, bemutatkozik és közli, az illetékes hatóságok fölhatalmazták arra, hogy beszélgessek vele. Az exkormányzó elsápad. Valamit motyog angolul. Arra hivatkozik, hogy a borbélyhoz kell mennie és hogy el?bb beszélnie kell a feleségével. Horthyné - mintegy végszóra - odaérkezik. Egész magatartása és külseje arra mutat, hogy kettejük közül ? viseli a nadrágot. Szemmelláthatólag bosszantja az interjú, de kitérni ? sem tud el?le.

Október 15...

Így történt, hogy egy óra múlva ismét megjelenünk a pohlingstrassei házban, ahol egy kis szalónban találjuk az admirálist, a feleségét és egy öregurat, aki, mint Horthy Jen? mutatkozik be. Egyenesen a tárgyra térünk. Felkérem, mondja el, mi történt vele október tizenötödikének végzetes napjai óta. Lassan harapdálja a szavakat:

Október tizenhatodikán a németek körülfozták a várat. Egy maroknyi ?rség volt körülöttem, az ellenállás kilátástalan volt. Hogy elkerüljem a vérontást, parancsot adtam, nyissák meg a kapukat a németek el?tt.

Nem akarom a beszélgetés további menetét elvágni, ezért lenyelem azt a megjegyzést, hogy ez az ember nem bánt olyan fősvényen a magyar vérrrel, amikor százezer szerencsétlen honvéd életét áldozta fel Voronyezs el?tt és amikor hozzájárult ahhoz, hogy egy virágzó ország csatatérré változzék.

- Ezekután el?bb Németországba, a hirschbergi kastélyba vittek...Itt éltem a háború végéig, majd 1945 május negyedikén, amikor az amerikaiak elfoglalták ezt a vidéket, Goppingenbe szállítottak, mert Patch tábornok, a VII. hadsereg parancsnoka személyesen akart kihallgatni. De a tábornoknak Párisba kellett mennie, ezért el?bb

Augsburgba, majd Eisenhower tábornok rendelkezésére Spaaba kísérték. De sem Patch, se Eisenhower tábornok, akit dolgai Londonba szólítottak, nem ért rá foglalkozni velem. Végre Montdorfbra vittek, Luxemburgba, ahol összezártak több háborús b?n?ssel.

Két hónapig élt itt Horthy és erre az id?re úgy emlékszik, mint életének legkellemetlenebb periódusára. Itt úgy bántak velem, mint egy fogollyal. Ahogy megérdemelte de az admirális méltatlankodva beszélt ottani élményeir?l.

Horthy nem akar tudni kiadatásról

- Montdorfból Wiesbadenbe kerültem, ahol Dönitz admirálissal és Rundstedt marsallal osztottam meg a fogságot, - folytatja - aztán Würzburgbe vittek, ahol kétízben kihallgattak, majd tavaly december tizenhetedikén Jackson bírósági elnök utasítására Wilhelmbe hoztak családommal együtt.

- Ugye tudom, nógattam tovább, hogy a magyar és jugoszláv kormány az ön kiadatását kérte. Mi az ön álláspontja ebben a dologban?

Horthy vállat vont:

- Eddig tudomásom szerint nem történt hivatalos lépés ebben az irányban.

- A jugoszlávok azt állítják hogy ön háborús b?n?s, akinek bíróság el?tt kell felelnie a tetteiért.

- Ezt akárkir?l el lehet mondani - feleli.

- A jugoszláv kormány azzal vádolja egyebek között, hogy az ön barátsági szerz?dést kötött ezzel az országgal és alig száradt meg a tinta az ön aláírásán, fegyveresen támadta meg Jugoszláviát.

- Igen - mondja és arcára a felháborodás kifejezését er?lteti - de közben valóságos forradalom tört ki ebben az országban. Azok a kormányférfiak, akikkel a barátsági szerz?dést kötöttem, szám?zetésbe mentek, s?t egyeseket börtönbe is zártak.

Horthy Miklós és neje

Göbbels nyomdokaiban

- Igaz, hogy kormányváltás történt. De ez nem változtatott a szerződés érvényességén és nem okolta meg a katonai beavatkozást.

- Mi nem támadtuk meg Jugoszláviát. Ellenkezően, a jugoszlávok hatoltak be magyar területre. Magyar vért ontottak...

Erre a Göbbelshez méltó érvelésre mi jelezzük csodálkozásunkat egy csöndes mosollyal. Aztán így folytatjuk a kérdést:

- Egy év múlva 1942 januárjában többezernyi jugoszlávot mészároltak le az ön katonái Ujvidéken és környékén.

- Ahol harc van, ott természetesen vannak áldozatok is - feleli Horthy cinikus mosollyal.

- Az újvidéki események idején már nem volt harc ezen a vidéken. A hadműveletek régen befejeződtek. A magyar hadsereg és a csendőrség csapatai az ön tisztjeinek parancsára valóságos tömegmészárlást vittek végbe a délbácskai civil lakosság között.

Horthy idegesen vág közbe:

- Tudom, hogy Újvidék körül sajnálatos események történtek, főleg fosztogatások...ha jól emlékszem, 600 halott is volt. Kilenc tisztet bíróság elé is állítottam, de ezek elmenekültek.

- Bizonyára arról is tud, hogy a magyarországi zsidóság hetven százalékát deportálták Németországba és Lengyelországba, ahol gázzal elpusztították őket. Kit terhel ezért a felelősség? Nem a magyar hatóságokat, melyeknek mint államfő, ön volt a legfőbb parancsolója?

- Nem volt módomban megakadályozni - feleli.

- Node 1919-ben bizonyos emberek és bizonyos szervezetek, melyek közvetlenül az ön rendelkezései alá tartoztak, nem rendeztek-e pogromokat?

- Azok nem voltak igazi pogromok, ott nem zsidókat öltek, hanem zsidó kommunistákat.

Ezután Horthy hirtelen az amerikai tiszt felé fordult és nagy büszkeséggel azt kezdi magyarázni, hogy mindennek a kommunisták voltak az okai. Szerinte most is a felelősök minden bajért, ők tartják a kezükben a kormányt, holott alig öt százalékát nyerték el a választáson a szavazatoknak.

Horthyné erre az arcátlan állításra kénytelen közbeszólni, hogy kikkorrigálja férje adatait:

- No, annál sokkal több szavazatuk volt – mondja. Tudja, hogy az amerikaiak szeretik a precízebb számokat és nyilván attól tart, hogy férje egyéb kijelentéseit sem veszik komolyan, ha ilyen ostobaságokat beszél. De Horthy nem hagyja magát. Tovább szónokol:

Horthynak nem tetszik, hogy a paraszt földet kapott

- Akármit beszélnek, az a földosztás az oka minden bajnak. Minden darab földet szétszítottak.

- Szétszították? Azt is mondhatnád, hogy ellopták - veti közbe Horthy Jenő úr.

- Ennek a politikának a következménye, hogy a termés az eddigi átlagnak az egynegyedére zuhant – folytatja szemrebbenés nélkül az admirális a lódtást.

- Ami nem csodálatos, mert hiszen a kisbirtokok nem tudnak úgy termelni, mint a nagybirtokok. Magyarország azelőtt búzát exportált, most pedig egy mázsát se tud eladni a külföldnek, sőt a parasztnak sincs kenyere.

Erre megjegyezzük, hogy tudomásunk szerint az ország nyomorúságának az a fő oka, hogy a németek elhurcolták magukkal az állatállomány 80 százalékát és a mezőgazdasági felszerelés legjavát. Azután azt sem szabad talán

elfelejteni, hogy a német „szövetségesek” miatt vált az ország csataterré és az a pusztulás hozta az ország népére az utóbbi évek szenvedéseit.

Bosszús gesztussal feleli:

- Erről nem tehetek.

- Románia helyzete - mondom - nagyon hasonlatos volt Magyarországhoz. De Mihály király idejében átállott a szövetségesekhez. Azzal hogy a románok megtámadták a német hadsereget, egyúttal megakadályozták az is, hogy a Wehrmacht és az SS kirabolja és elpusztítsa az országot. A magyar közvélemény azt hangoztatja, hogy ha ön ezt a példát követte volna, megkímélhette volna Magyarországot tragikus sorsától.

Horthy rekedten tiltakozik:

- Megígértem Hitlernek, hogy abban az esetben ha fegyverszünetet akarnék kérni, előbb informálok...Én szavamnak akartam állni.

Erre a dicső kijelentésre be is fejezzük a beszélgetést. Bizonyos, hogy Jugoszláviával szemben nem ragaszkodott olyan gavallérosan az adott szóhoz.

Fölállunk, elbúcsúzunk ettől az embertől, aki Hitlernek adott ígéretén kívül egy szót sem talált a maga mentségére. És ott maradt országvesztő Horthy Miklós a csöndes bajor városkában, prűszköl és berzenkedik a demokratikus Magyarország ellen, leül a jól terített asztalhoz, sétál a parkban és nem mozdul meg a lelkiismerete. Tönkretett, a romlás szélére vitt egy országot, amely huszonöt éven át zsírjával, verejtékével, vérével táplálta és amelyet ölbebe pottyant hűbérként kezel. Huszonöt éven át pusztította Horthy sáskahada a népet és a veszély legsúlyosabb óráiban csak a magabiztonság megmentésére gondolt a fővitéz. A napja most újra elég nyugalmasak: amilyen önáltató és tájlelkiismeretű, lehet, hogy éjjel is nyugodtan tud aludni és nem riasztja álmát a rengeteg hiába ontott vér, a szenvedések özöne és az üszkös romok képe.

Jean Reismann

(Megjelent a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság, Jövendő c. képes hetilapjában, 1946. 28. sz.).

Reismann János

A szerzői és a tények:

Mindenek előtt néhány mondat a riporterrel. Reismann János (1905-1976) szombathelyi zsidó értelmiségi családban született. A gyermekévek után 1923-ban a szombathelyi premontrei főgimnáziumban tette le az érettségét, de a numerus clausus szabályozása miatt nem fért bele a megszabott rátába és nem tanulhatott itthon tovább. 1925-ben Párizsba, a Sorbonne-on vegyésznek jelentkezett. Az egyetem elvégzése helyett azonban inkább a francia ifjúsággal és a baloldali eszmékkel ismerkedett. Peter Powell amerikai fényképész laboránsa lett, majd önállósodva előbb Franciaországban dolgozott, majd 1927-ben Németországba ment. Itt készítette el a német kommunista párt képes magazinját (Arbeiter Illustrierte-Zeitungna) ahonnan a harmincas évek elején a Szovjetunióba ment, ahol hét évet töltött, ahonnan 1938-ban kiutasítják. Újra Franciaország a fontosabb életállomás, ahol a francia kommunista párt illegális hetilapjának, a Bulletin d' Information-nak lett az egyik munkatársa. 1944-ben jött vissza Magyarországra, ahol a Szabadság, a Szabad Nép c. újságokban tevékenykedett. 1945-ben a Jövendő c. hetilap riportere lesz.

Az életút tartana tovább, de gondolom, hogy ennyi is elég ahhoz, hogy kijelenthessük a riporter elfoglaltságát. Ugyanakkor nem tudjuk megállapítani a cikk hitelességét, az abban elhangzottak valóságát, mert az írásban szereplő amerikai tiszt nincs megnevezve és a riport résztvevői közül már senki sincsen az élők sorában, aki pro vagy kontra megerősíthetné vagy tagadhatná a szerző által leírtakat. Lehetne egyesével cáfolni az állításokat, de úgy gondolom, hogy teljességgel felesleges.

Nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy 1946 júliusa még hónapokra van a nürnbergi per ítélethirdetése (1946. október 1-jén), ill Horthy Miklós utolsó meghallgatásától Veesenmayer ügyében (1948 márciusában). Az 1946-os esztendő közepén a riporter kérdésére adott válaszok a bűnösségének az elismerése lettek volna, amelyet azonnal felhasználtak volna ellene. Éppen ezért is erősen megkérdőjelezhető az újságíró szavahihetősége ebben a riportban.

Így hát el kell fogadnunk az írást - gyengéi mellett is - egyfajta kordokumentumként. Ítélezés helyett megragadva a történelmi tényeket:

A jugoszlávok kiadatási kérelmét Washington, Moszkva és London „korlátozott bizonyítékokra” hivatkozva elutasította, és a Magyar Népbíróság sem kérte a kormányzó kiadatását:

„A Magyar Kommunista Párt vezetői a kérdést megtárgyalták, és arra az elhatározásra jutottak, hogy nem javasolják a koalíciós kormánynak Horthy kiadatásának kezdeményezését. A döntés okai elsősorban és főleg belpolitikai jellegűek. Horthyt a magyar nép hosszú időn át elismert vezetőjének tartotta. Ma, természetesen már a legtöbben elfordulnak tőle, de még szép számban vannak, akik Horthyt nem tartják bűnösnek, sőt egyenesen vélt érdemeit magasztalják.” (Rajk László kommunista politikus, 1946 január).

Horthy Miklóst nem vádolta meg a háborús bűnösök ügyét tárgyaló Nürnbergi Nemzetközi Törvényszék, mindössze tanúkihallgatásokon vett részt.

Zetényi-Csukás Ferenc

www.hungaryfirst.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
